

Utdrag ur protokoll fört vid styrelsemöte den 22 mars 2016

§ 25 **Rapport om resultat av intern kontroll och riskhantering i koncernen Kalmar Kommunbolag AB**

Handling

Rapport om resultat av intern kontroll och riskhantering i koncernen Kalmar Kommunbolag AB.

Överläggning

Maria Björkman informerar om att Kalmar Kommunbolags styrelse enligt riktlinjerna årligen ska rapportera till kommunstyrelsen om koncernens samlade resultat från uppföljning och utvärdering av den interna kontrollen och riskhanteringen och i de fall förbättringar behövs ta initiativ till sådana.

2015 var första året med den av koncernen antagna Policyn och riktlinjerna för intern kontroll och riskhantering, flertalet av dotterbolagen har inte fullt ut kommit igång med arbetet och antog först i slutet på året en riskanalys. I samband med tertialuppföljningarna har dotterbolagen lämnat kortfattade beskrivningar av sitt arbete med intern kontroll och riskhantering till moderbolaget Kalmar Kommunbolag. Dotterbolagen har också lämnat den årliga rapporten med utgångspunkt från antagen riskanalys till Kalmar Kommunbolag.

På en övergripande nivå har det under hösten och årsskiftet varit stort fokus på IT-riskerna och vi vill i denna rapport tydliggöra och uppmärksamma vårt behov av ett IT-avtal som tydliggör ansvar och tjänsternas innehåll samt är anpassat efter bolagens behov. En arbetsgrupp inom bolagskoncernen har arbetat fram avtalsförslag.

Parallellt med detta arbete har Deloitte, våra yrkesrevisorer, i samverkan med kommunrevisionen på en övergripande koncernnivå utfört en granskning av kommunens och bolagens IT-miljö. Resultatet går bland annat att läsa i lämnad rapport från kommunens revisorer.

Deloitte har i alla bolagens granskningsrapporter gjort en skrivning där de vill uppmärksamma bolagsstyrelserna om att det är styrelsens ansvar att säkerställa att kontrollen över bolagets IT-miljö är tillfredsställande. I de fall man befäradar brister i IT-funktionens leveranser måste bolaget öka vaksamheten och utföra kompletterande kontrollåtgärder för säkerställande av fullständig och korrekt redovisning och rapportering.

Styrelsen bör också definiera och ställa relevanta krav på leveransen av IT-tjänster utifrån sina krav på säkra och effektiva processer. Kalmar kommunbolags-koncernen har överlämnat förslag på avtal till kommunens IT-enhet, som nu processas för att nå en överenskommelse.

Beslut

Styrelsen tackar för lämnad information och beslutar att lägga informationen till handlingarna samt överlämna ärendet till Kalmar kommun för information.

Sekreterare Maria Björkman

Justerat Anders Andersson
ordförande

Christina Fosnes

Rätt utdraget intygar
Maria Björkman

Handläggare
Maria Björkman
0480-45 34 10

Datum
2016-03-15

Kommunstyrelsen

Rapport om resultat av intern kontroll och riskhantering i koncernen Kalmar Kommunbolag AB

Bakgrund

Vid styrelsemötet den 19 augusti 2014 godkändes Policy och riktlinjer för intern kontroll och riskhantering i Kalmar Kommunbolags koncern. Policyn för intern kontroll och riskhantering beskriver hur bolagskoncernen ska förhålla sig till de risker som finns och som är en följd av de verksamheter som bedrivs. Policyn uttrycker vidare bolagskoncernens syn på hur dessa risker ska hanteras och ansvarsfördelningen för detta.

Koncernen är i sina verksamheter utsatt för ett antal risker och för att hantera dessa arbetar bolagen systematiskt med riskanalyser. Riskanalysen förtydligar styrelsens riktlinjer när det gäller hur bolaget ska förhålla sig till och hantera några av de större riskerna. Verkställande direktören ansvarar för att dessa följs, bl a genom att se till att den interna kontrollplanen och rutiner stödjer riskarbetet.

Riskanalysen innehåller följande områden:

- Omvärldrisk
- Verksamhetsrisk
- Legala risker
- Kreditrisk
- IT-risk
- Finansiella risker
- Risker i finansiell rapportering

Identifierade risker redovisas per aktuella riskkategorier och riskerna delas in i sannolikhet 1-4, konsekvens 1-4 och risktal 1-16. Samtliga bolag har dokumenterat risker inom respektive riskkategorier. Om risktalet är större eller lika med 9 eller om konsekvensen är lika med 4 ska åtgärder alltid dokumenteras och rapporten definierar dessa risker/åtgärder.

Årligen ska Kalmar Kommunbolags styrelse rapportera till kommunstyrelsen om koncernens samlade resultat från uppföljning och utvärdering av den interna kontrollen och riskhanteringen och i de fall förbättringar behövs ta initiativ till sådana.

Resultat

2015 var första året med den av koncernen antagna Policyn och riktlinjerna för intern kontroll och riskhantering, flertalet av dotterbolagen har inte fullt ut kommit igång med arbetet och antog först i slutet på året en riskanalys.

I samband med tertialuppföljningarna har dotterbolagen lämnat kortfattade beskrivningar av sitt arbete med intern kontroll och riskhantering till moderbolaget Kalmar Kommunbolag.

Dotterbolagen har också lämnat den årliga rapporten med utgångspunkt från antagen riskanalys till Kalmar Kommunbolag. Resultatet i rapporterna är uppdelat per kategori av identifierade risker, vidtagna åtgärder och förslag på förbättringar. Nedanstående sammanställning visar några av bolagens identifierade risker:

- Svårt att hyra ut planerad nyproduktion av hyresrätter
- För få leverantörer inom vissa områden
- Slopad avdragsrätt för kostnadsrätter
- Brand
- Översvämning
- Sabotage / hot mot strategiska fastigheter/infrastruktur
- Olyckor med farliga ämnen i vattenskyddsområde
- Torrare klimat
- Längre strömavbrott
- Större vattenläckor
- Flygoperatör med mest trafik ställer in sin verksamhet
- Betydelsefull hyresgäst säger upp kontrakt
- Uteblivet inflöde till företagsinkubatorn
- Kompetensförsörjning
- Bemanning
- Internt sabotage
- Lastning / lossning vid flyg och hamn
- Förändrade myndighetskrav
- Vikten av affärssekretess / offentlighetsprincipen
- Fastighetsägaransvaret ökar
- Samtliga administrativa system och hårdvara driftas genom kommunens IT-enhet
- Längre störningar i verksamhetskritiska system
- IT-intrång i våra system
- Utslagen kommunikation
- Taxeunderskott
- Hög belåningsgrad med hög räntekänslighet
- Bristande finansiering
- Likviditetsbrist

Vidtagna åtgärder:

Kalmarhem har investerat i en ny web för att säkerställa uthyrningen av nyproducerade lägenheter. Processen med etapputhyrning fungerar nu. Bolaget har gjort en omorganisation för att tydliggöra ansvarområden, underlätta byggprocessen och öka kundnöjdhet.

I kategorin Risker i finansiell rapportering har vi i samband med versionsbytet av ekonomisystemet sett över behörighetsnivåerna och minskat antalet personer med full behörighet. Även ”single sign on” är infört.

Kalmar Hamn har löpande uppsikt på konjunkturutvecklingen inom sågverksnäringen.

Förslag på förbättringar:

Kalmarhem vill förbättra och utveckla samarbetet med LNU för att klara och möta framtida bostadsgaranti.

Kalmar Vatten kommer att utveckla arbetet med uppföljning av identifierade risker enligt internkontrollplanen under 2016.

Kalmar Hamn ska utveckla ett närmare samarbete med sågverksindustrin som är ett av deras viktigaste kundområden.

Samlad bedömning

På övergripande nivå har det under hösten och årsskiftet varit stort fokus på IT-riskerna och vi vill i denna rapport tydliggöra och uppmärksamma vårt behov av ett IT-avtal som tydliggör ansvar och tjänsternas innehåll samt är anpassat efter bolagens behov. En arbetsgrupp inom bolagskoncernen har arbetat fram avtalsförslag.

Parallellt med detta arbete har Deloitte, våra yrkesrevisorer, i samverkan med kommunrevisionen på en övergripande koncernnivå utfört en granskning av kommunens och bolagens IT-miljö. Resultatet går bland annat att läsa i lämnad rapport från kommunens revisorer.

Vid månadsskiftet november/december genomfördes en systemuppgradering av ekonomisystemet. I samband med granskningsarbetet av våra bokslut uppmärksammades dataförluster i form av saknade leverantörsfakturor. Vid en frågeställning till kommunen framkom det att inläsningen av leverantörsfakturafiler hade fallerat under några dagar. Vi tycker det är bristande intern kontroll att ingen kontaktat och uppmärksammat bolagen om detta. Som ett resultat av det inträffade meddelade Deloitte förhöjd granskningsrisk och behov av utökade kontroller. Tillsammans med bolagen och kommunens ekonomifunktion genomförde Deloitte de utökade kontrollerna för att säkerställa att bolagen beaktat alla väsentliga poster i redovisningen.

Deloitte har i alla bolagens granskningsrapporter gjort en skrivning där de vill uppmärksamma bolagsstyrelserna om att det är styrelsens ansvar att säkerställa att kontrollen över bolagets IT-miljö är tillfredsställande. I de fall man befarar brister i IT-funktionens leveranser måste bolaget öka vaksamheten och utföra kompletterande kontrollåtgärder för säkerställande av fullständig och korrekt redovisning och rapportering.

Styrelsen bör också definiera och ställa relevanta krav på leveransen av IT-tjänster utifrån sina krav på säkra och effektiva processer. Kalmar kommunbolagskoncernen har överlämnat förslag på avtal till kommunens IT-enhet, som nu processas för att nå en överenskommelse.

Ola Johansson
Verkställande direktör